

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Jigme Khesar Strict Nature Reserve (JKSNR), describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

To develop ESMP of JKSNR, consultations were held with the focal of BFL. Field visit of the construction of range offices at Sombeykha and Bjee is carried out. However, consultations and field visits for other activities could not be carried out due to COVID 19. The activities that required ESMPs for the year 2020 are:

1. Construction of range office and staff quarters in Sombeykha Gewog of Haa Dzongkhag
2. Construction of range head office, access road and compound fencing in Bjee Gewog of Haa Dzongkhag
3. Improvement of waterholes and salt licks at Sangbeykha and Gakiling Gewogs in Haa Dzongkhag
4. Eco-tourism infrastructure (Construction of canopy, demarcation of trails) in Haa-Nubtsonapata trail

བཀོད་ཁྲབ་བཅུད་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་དུལ་འདི་ རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་མི་ཕྱེ་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ལག་ཁ་བ་ནང་ལྷ་རྒྱུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་གི་ཕན་གཞོན་འདི་སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་ལོངས་ནང་རྒྱུད་མི་འུ་ལེ་ལེ་ཡང་ལ། སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་ལོངས་ལྷ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱུད་མི། ཡང་ལ། རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་འབྲུག་དངོས་ཚུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་མར་ཕབ་གཏང་ཚུགས་པ་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་དུལ་ཐོག་ལྷ་ རྒྱལ་སྤྱིར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ ལས་སྐྱེ་ཚུ་རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་ མི་ཕྱེ་གཞིས་ལྷ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་ཕན་བ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཡིག་ཚང་གི་སྤྱི་བྱས་ལམ་སྟོན་དང་འབྲེལ་ རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་ནང་གལ་གཏོགས་འབད་ནི་དང་ སྤྱི་དང་དུས་སྤྱི་མི་དམངས་ལྷ་གསང་བ་བཤད་ནི་འདི་དགོས་ཡིན།

རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་འདི་ སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་ཚུ་ལམ་ཚུ་ནང་ཐབས་ལམ་དང་ བཟང་སྟོན་ཚུ་ལས་སྐྱེའི་བརྟེན་སྟོན་ལམ་ལུགས་གྱི་དོན་ལས་ཡིན། བརྟེན་སྟོན་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྐྱེ་ཚུ་ རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་དང་འབྲེལ་སྤྱོད་འདོད་གོ། འདི་ཡང་ ལས་སྐྱེ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཏེ་མ་དང་མཚུགས་བསྐྱེལ་ད། ལས་སྐྱེ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་ལྷ་དགོས་ཡིན།

འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་ནང་ལྷ་ གལ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁེ་གུད་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉལ་བཤད་ཚུ་ཚུད་དགོ་པའི་ཁར་ ཁེ་གུད་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལྷ་གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་ཡང་འོང་དགོ། འདི་ནང་སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་ལོངས་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་དོན་ལྷ་ལོ་བཟུར་བཞུག་དུ་འཆར་གཞི་གི་ལས་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དམ་ཐོ་དང་སྐྱེ་ལྷ། བཟུར་ཞིབ། ཚིས་དབྱེད་འབད་ནི། དུས་མཐུན་བཟོ་ནི་ཚུ་དགོས་ཡིན།

འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་དོན་ལྷ་ རང་བཞུག་གནས་སྡེ་དང་མི་ཕྱེ་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་བཟུམ་ཐབས་ལྷ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོལ་སྒོ་མ་དུལ་གྱི་དོན་ལྷ་ ཚོལ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་སྟོན་འབད་ཡོད་པ་དང་གསང་སྐྱོས་ཁ་དང་ བྱིས་ཆེད་འོག་ནང་ལྷ་ རགས་ཚལ་ཡིག་ཚང་རྒྱལ་འདི་དོན་ལྷ་ལྷ་སྐྱེ་འཛིན་ཡོད་ཅུང་ རད་ཡམས་ལས་བརྟེན་ཏེ་ གཞན་མི་ལས་སྐྱེ་ཚུ་གི་དོན་ལྷ་ གྲོས་སྟོན་འབད་ནི་དང་ལས་འགུལ་ས་ལོངས་ནང་ལྷ་སྐྱེ་འཛིན་མ་ཚུགས་པར་ཡོད་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ རང་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི་འབད་དགོས་ཡོད་པའི་ལས་སྐྱེ་ཚུ་ཡང་།

- ༡༥ རྒྱ་རྒྱུད་ལག་གི་གསང་སྐྱོས་ཁ་ཆེད་འོག་ནང་ལྷ་ རགས་ཚལ་ཡིག་ཚང་དང་ལས་གཞི་ལྷ་འཛིན་སྤྱི་ཚོལ་འཆར་གཞི།
- ༢༥ རྒྱ་རྒྱུད་ལག་གི་བྱིས་ཆེད་འོག་ནང་ལྷ་རགས་ཚལ་ཡིག་ཚང་སྟོན་ལམ་དང་ སྤྱི་ཚོལ་སྤྱི་ཚོལ་ལོངས་ནང་རལ་རྒྱལ་གྱི།
- ༣༥ རྒྱ་རྒྱུད་ལག་གི་གསང་སྐྱོས་ཁ་དང་ དགའ་སྤྱི་སྤྱི་ཚོལ་ཆེད་འོག་གཞིས་ནང་ སེམས་ཅན་ཚུ་ཚུ་འཐུང་ས་ །. water holes༥ དང་ཚུ་ལེ་སའི་ །. salt licks༥ ས་ལོངས་ཚུ་ཡར་དུག་གཏང་ནི།
- ༤༥ རྒྱ་རྒྱུད་ལག་ནང་ཡོད་པའི་རུབ་མཚོ་རག་པ་ཏེ་འཛིན་སའི་རྒྱུ་ལམ་བཤད་ལྷ་ སྤྱི་ཚོལ་གནས་སྡེ་ལྷ་བཤད་ཏེན་གཞི་འགོ་བཟུམ་འབད་ནི་དཔེ་ན། སྤྱི་ལོ་བཟོ་ནི།